

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज
गुरुवार (13/02/2025) – बुधवार)19/02/2025)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %
	किमान	कमाल				
नाशिक	12-17	33-35	नाशिक, ओझर, कळवण, पिंपळगाव बसवंत, दिंडोरी, पालखेड लोणी, वणी-गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	8-15	14-17
पुणे	15-18	34-36	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती, इंदापूर- गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	6-11	13-18
सोलापूर	18-22	34-36	तुळजापूर, औसा, वैराग, बार्शी, सोलापूर, पंढरपूर, नात्रज, लातूर- गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	2-21	14-17
सांगली	14-20	35-37	सांगली, वाळवा, पुलस, कवठा, मिरज, पळशी, शिरगुप्पी, खानापूर विटा, शेटफळ- गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	8-13	14-19
विजयपुरा	12-17	32-34	चडचन, तिकोटा, तेलसांग, विजयपुरा - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	14-17	17-20
हैदराबाद	17-21	35-37	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	6-14	16-20
सातारा	16-18	34-35	सातारा, खटाव, फलटण- गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	7-14	15-19
अहमदनगर	16-20	32-35	संगमनेर, राहाता, कोपरगाव कर्जत, अहमदनगर, श्रीगोंदा, अकोले, जामखेड - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	8-18	15-17
जालना	15-20	33-36	अंबड, घनसावंगी, जालना, जाफ्राबाद, मंठा - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	4-18	14-18
बुलडाणा	15-19	30-34	द.राजा, सिंदखेड, चिखली, बुलडाणा - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	12-22	16-20
कोल्हापूर	13-17	36-37	कागल, करवीर, गगन-बावडा - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	8-15	13-18
बंगळुरू ग्रामीण	14-19	33-35	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगळूरू-पूर्व, बेंगळूरू-उत्तर, बेंगळूरू - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	11-17	16-19

बेलागावी	16-18	34-36	बेळगावी, गोकाक, चिकोडी, अथणी - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	9-17	14-16
बिदर	14-18	34-37	बसवकल्याण, मानवाबाद, बिदर-गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	7-16	14-18
बागलकोट	17-22	34-36	बागलकोट, जमखंडी, हुंगुंड, मुधोळ - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ	6-17	14-18

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. पाणी व्यवस्थापन

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 149

b. अपेक्षित पन बाष्पीभवन: 4 - 6.0 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
2. बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मलिचंगचा सराव करा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रूट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
3. बेरीच्या विकासाच्या अवस्थेत, ठिबकद्वारे @ 6800 - 10200 लि./एकर/दिवस सर्व द्राक्षे पिकवणाऱ्या प्रदेशांसाठी सिंचन करा.
4. माती आणि पोषक व्यवस्थापन :

1. दाट कनोपी मध्ये इन्फ्लोरेसेन्स नेक्रोसिस ही समस्या असू शकते. बाजूच्या कोंब काढून टाका आणि योग्य वायुवीजनासाठी सूर्यप्रकाश आत प्रवेश करण्यासाठी कनोपी कमी करा. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी/कमी करण्यासाठी कॅनोपीमध्ये पुरेसा सूर्यप्रकाश आणि हवेच्या हालचालीसाठी कनोपी व्यवस्थापित करा.

भारतीय कृषि संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

2. तापमानात संभाव्य घटासह लवकर परिपक्व आणि रंगीत वाणांमध्ये, पेडिसेल क्रॅकिंग जवळ बेरी क्रॅकिंग / बेरी क्रॅक होण्याची शक्यता असू शकते. जर काढणीचे वेळापत्रक 30 दिवसात केले असेल, तर बोरॉन आणि कॅल्शियमचा वापर करू नये. येथे पैसे आणि वेळेचा अपव्यय होईल. याचा वापर द्राक्षबागेत आढळलेल्या कमतरतांच्या अधीन असावा. छत घनतेवर लक्ष केंद्रित करावे आणि त्यानुसार नियमन करावे. क्रॅकिंग असल्यास, दुय्यम संक्रमण (रोग आणि फळ माशी) नियंत्रित करावी.

3. अनावश्यक फवारण्या टाळल्या पाहिजेत कारण पानांच्या आरोग्यावर प्रकाशसंश्लेषण निर्मितीवर परिणाम होतो. याचा परिणाम घडांच्या विकासावर होईल.

4. येत्या आठवड्यात तापमान कमी होण्याची शक्यता असल्याने, 15 किलो एसओपी दोन स्लिटमध्ये लावा आणि वेलींमध्ये पोटॅशियमची पातळी वाढवण्यासाठी एसओपी स्प्रेसह त्याचा पाठपुरावा करा.

बेरी विकास अवस्था:

1. बेरी सेट केल्यानंतर, सुरुवातीला फॉस्फोरिक ऍसिड वापरा @ 2 kg आणि त्यानंतर 5 kg 12-61-0/एकर.

2. बेरीचा आकार 2-4 मिमी असल्यास, कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.

3. जर बेरीचा आकार 5-8 मिमी असेल तर कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.

4. 6-8 मिमी बेरीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट @ 25kg/एकरच्या रूपात 4 स्लिटमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया @ 15 kg/एकर इतर मातीत 3 स्लिटमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करा. पुढील दोन आठवडे 3-4 स्लिटमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 @ 25 किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करा.

5. 8-10 मिमी बेरीच्या आकारापासून मॅग्नेशियम सल्फेट @ 10kg/एकर ड्रिपद्वारे वापरावे.

6. पोटॅश सल्फेट आणि मॅग्नेशियम सल्फेट प्रत्येकी @ 3g/एकर 8-10 मिमी बेरीच्या आकारात फवारणी करावी.

7. जर माती चुनखडीयुक्त असेल तर छाटणीनंतर 65-70 दिवसांनी झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट @ 5 किलो / एकर द्या.

8. भूरी रोग बुरशी संसर्ग होण्याची शक्यता. द्राक्षाच्या वेलात पोटॅशियमची प्रमाण वाढवा एकतर पर्णासंबंधी स्प्रे @ 4-5 gm SOP/L आणि ड्रिप @ 15 kg SOP/L द्वारे वाढवा जर गेल्या 20 दिवसांपासून लागू केले नाही.

पिकवणे ते कापणीची अवस्था

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

1. सल्फेट ऑफ पोटॅश @ 3 एकर / किलो 25- मॅग्नेशियम सल्फेट .स्प्लिटमध्ये पुढील दोन आठवड्यांसाठी वापरा 4@ .एकर दोन स्प्लिटमध्ये वापरा/किलो 10
2. मॅग्नेशियम सल्फेट आणि पोटॅशियम सल्फेट 4 ग्रॅम / लि ची चुनखडीयुक्त जमिनीत फवारणी करावी.
3. पावडर बुरशी संसर्ग होण्याची शक्यता. द्राक्षाच्या वेलात पोटॅशियमची पातळी एकतर पर्णासंबंधी स्प्रे 4-5 ग्रॅम सल्फेट ऑफ पोटॅश / लि आणि ठिबक 15 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश / लि द्वारे वाढवावा जर गेल्या 20 दिवसांपासून लागू केले नाही.
4. बेरी क्रॅकिंगच्या समस्या टाळण्यासाठी/कमी करण्यासाठी कॅनोपी मध्ये पुरेसा सूर्यप्रकाश आणि हवेच्या हालचालीसाठी कॅनोपी व्यवस्थापित करा.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या हवामानाच्या आधारावर, खालील सूचना दिल्या आहेत.

१) द्राक्षघडात पाणी उतरण्या पासून काढणीच्या अवस्थेपर्यंत द्राक्षबाग :

द्राक्षघडात पाणी उतरण्याच्या अवस्थेत असलेल्या द्राक्षबागेला मण्याच्या विकासासाठी पुरेसे सिंचन आवश्यक आहे. काढणीपर्यंत मण्याच्या आकारात होणारी वाढ माती व सिंचनाची गुणवत्ता व या कालावधीत उपलब्ध हवामानाच्या स्थितीनुसार २-३ मिमी असेल. द्राक्षघडांचा रंग एकसमान ठेवण्यासाठी विकसित होणारे घड छतच्या सावलीत आणून द्राक्षबागेत पुरेशा प्रमाणात सिंचन केल्याने द्राक्ष मण्यांवर नैसर्गिक बहर येण्यास मदत होईल त्यामुळे शेल्फ लाइफ सुधारेल.

रंगीत जातींच्या बाबतीत, एकसमान रंग मिळविण्यासाठी एथेफॉन @ ०.३५ ते ०.४० मिली/लिटर पाणी वापरणे पुरेसे ठरेल. जास्त प्रमाणामुळे शेल्फ लाइफ कमी होऊ शकते. वेलीवर स्वतंत्र घड विकसित करण्यासाठी प्रति वेल आणि पानांच्या क्षेत्रामध्ये योग्य संख्येने घड ठेवल्यास रंग एकसमान राखण्यास मदत होईल. उशिरा छाटणी केलेल्या द्राक्षबागेत, रंगाच्या विकासासाठी इथिफॉनचा वापर टाळावा कारण द्राक्षाच्या घडांची टर्जिडिटी कमी होऊ शकते. कॅनोपी कमी झाल्यास द्राक्षाचे घड कागदाने झाकणे किंवा छत जाळीने झाकणे हा पर्याय असू शकतो. हे एकसमान रंग राखण्यास मदत करेल.

या अवस्थेत, द्राक्षबागेला क्लस्टर नेक्रोसिसची समस्या येऊ शकते. वेलीमधील पोषक तत्वांचा समतोल बिघडणे आणि अतिरिक्त घड भार यामुळे सामान्यतः क्लस्टर नेक्रोसिस होतो. द्राक्षघडात पाणी उतरण्याची अवस्था सुरू झाल्यानंतर, व्यवस्थापन पद्धती नियंत्रित करण्यासाठी उपयुक्त ठरणार नाहीत. त्यामुळे द्राक्ष बागेच्या पूर्वीच्या अनुभवानुसार कॅल्शियम व मॅग्नेशियमचा वापर मणी मऊ अवस्थेच्या एक आठवडा अगोदर सुरू करून पूर्ण करावा.

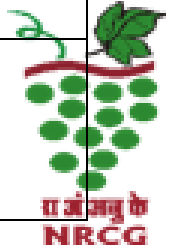
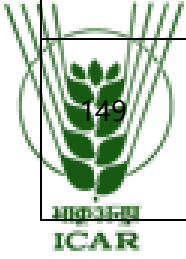

२) द्राक्षबागेची स्थापना :

नवीन द्राक्षबागेच्या स्थापनेकडे लक्ष देणे आवश्यक आहे. द्राक्षखुंटाची लागवड करण्यापूर्वी, जमिनीचा आकार आणि रांगेची दिशा विचारात घेणे आवश्यक आहे. द्राक्षबागेत ट्रॅक्टरची सहज ये-जा व्हावी व कामे करता यावीत, यासाठी रांगेची लांबी २५० ते ३०० फूट असावी. रांग उत्तर-दक्षिण दिशेला असावी जेणेकरून वलांड्याची दिशा देखील उत्तर-दक्षिण दिशेला असेल तर शूट ओरिएंटेशन पूर्व-पश्चिम दिशेला असेल. यामुळे प्रकाशसंश्लेषण प्रक्रियेसाठी लागणारा एकसारखा सूर्यप्रकाश आणि द्राक्षघड विकासासाठी लागणारे अन्नपदार्थ तयार होण्यास मदत होईल. तापमान वाढण्यास सुरवात होण्यापूर्वी द्राक्षखुंटाची लागवड पूर्ण करावी.

IV. रोग व्यवस्थापन

फळ छाटणी नंतरचे दिवस	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
	कमी	कमी	कमीत कमी	जिवाण करपा - कमीत कमी. तांबेस - नाही

काही भागात भुरीचा संसर्ग होऊ शकतो. त्याठिकाणी संध्याकाळी उशिरा सल्फर 80 WDG @ 2-3 ग्रॅम/लीटर वापर करावा. भुरी संसर्ग व्यवस्थापनासाठी अॅपेलोमायसेस क्विस्कालिसचा वापर वाढवावा लागेल. त्याचप्रमाणे भुरी नियंत्रणासाठी बॅसिलस सबटिलिस @ २ मिली/लीटर देखील द्यावे.

जिवाणू करपा

शद-रा
Cent

बुरशीजन्य करपा

भारत
ICAR

कीटक आणि कोळी कीटक व्यवस्थापन

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
केवडा
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

ए अं अणु के
NRCG

वाढीची अवस्था: ऑक्टोबर छाटणीनंतर मणी विकासाची अवस्था ते मण्यात पाणी उतरणेपर्यंत

- अनुकूल हवामानामुळे पिठ्या ढेकूण, फुलकिडे आणि लालकोळीचे प्रमाण दिसू शकते.
- स्पॉट ऍप्लिकेशन बुप्रोफेझिन 25 एससी @ 1.25 मिली प्रति लिटर पाण्यात (पीएचआय 65 दिवस) स्पॉट ऍप्लिकेशन पिठ्या ढेकूण विरूद्ध प्रभावी आहे. एंटोमोजोनस बुरशीचा मेटाझिरायझियम, बिव्हेरिया आणि लेकॅनिसिलियम यांचा वापर वेळीं धुण्यासाठी पिठ्या ढेकूणची संख्या कमी करण्यासाठी केला जाऊ शकतो. जर वरील कीटकनाशकांचा पीएचआय उपलब्ध नसल्यास, ट्रायसिलॉक्सने पॉलीथर सर्फॅक्टंट @ 0.3 मिली प्रति लिटर पाण्यात 10-12 लिटरप्रति वेल 10-12 लिटर पाण्याने स्पॉट प्लांट वॉश करून घडातील पिठ्या ढेकूण व चिकटपणा काढून टाका आणि पुन्हा पाण्याने घड धुवून घ्या.
- फुलकिडी व्यवस्थापित करण्यासाठी शेंड्याची अतिरिक्त वाढ काढून टाका. कीटकनाशक वापरणे आवश्यक असल्यास, लालकोळीच्या व्यवस्थापनासाठी दिलेले अॅबॅमेक्टिन देखील फुलकिडे नियंत्रित करेल.

- बहुतेक द्राक्ष क्षेत्रांमध्ये लालकोळीचा प्रादुर्भाव वाढू शकतो. सल्फर 80 WDG @ 1.5-2.0 ग्रॅम/लि. किंवा अॅबॅमेक्टीन 1.9 EC @ 0.75 ml/L (पीएचआय 30 दिवस) किंवा बायफेनझेट 22.6 SC @ 0.5 मिली/लि. (पीएचआय 30 दिवस) पाण्यात माइट्सचा प्रादुर्भाव दिसून येतो.
- द्राक्षाचे घड आणि द्राक्षबागांमधून सर्व तडे गेलेल्या/नुकसान झालेले मणी काढून टाकले पाहिजेत. या मण्यास एका कंटेनरमध्ये गोळा करा आणि हा कंटेनर द्राक्षबागांपासून सुमारे 100 फूट अंतरावर ठेवा. व्हिनेगर माशी या सडलेल्या बेरीकडे आकर्षित होतील. ते मारण्यासाठी कंटेनरवर स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 मिली प्रति लिटर पाण्यात फवारणी करा.
- अनेक द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांमध्ये विशेषतः सांगली आणि सोलापूरमध्ये ऍफिडचा प्रादुर्भाव दिसून येतो. हे ऍफिड्स काळ्या रंगाचे असतात आणि त्यांच्या आहारामुळे गुच्छांवर आणि कोंबांवर चिकटपणा दिसू शकतो. इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एसएल @ ०.४ मिली प्रति लिटर पाण्यात प्रभावी आहे. परंतु, हे ऍफिड्स पुढील महिनाभर येत राहतील आणि कीटकनाशकांचा वारंवार वापर करणे योग्य नाही. त्यांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी पिवळे चिकट सापळे लावा. लेकॅनीसिलीयम लेकॅनी , बिव्हेरिया बॅसियाना आणि मेटारायझियम ऍनिसोप्लीचा वापर देखील ऍफिड्सविरुद्ध प्रभावी आहे.

